

Türk dünyası akademik mühitinə töhfə

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin TÜRKSÖY kafedrasının beşilliyi qeyd olundu

Fevralın 22-də Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində (ADPU) TÜRKSÖY kafedrasının fəaliyyətə başlamasının 5 illiyi münasibətilə tədbir keçirilib. Tədbirdə Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatının (TÜRKSÖY) baş katibi professor Sultan Raev, Azərbaycanın TÜRKSÖY-dakı daimi nümayəndəsi Elçin Qafarlı, akademik Teymur Kərimli, Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin Beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq sektorunun müdiri Araz Bağırılı, ADPU-nun rektoru professor Cəfər Cəfərov, universitetin prorektor və dekanları, kafedranın əməkdaşları və professor-müəllim heyəti, tələbələr iştirak etdirdilər.

Əvvəlcə qonaqlar ADPU-nun TÜRKSÖY kafedrasının fəaliyyəti ilə yaxından tanış olublar. Sonra

tədbir “dəyirmi masa” ətrafında davam etdirilib.

Giriş nitqi ilə çıxış edən rektor professor Cəfər Cəfərov qonaqları salamlayaraq, əlamətdar tədbirdə Bakıda səfərdə olan TÜRKSÖY-un baş katibi professor Sultan Raevin şəxsən iştirakının universitetə və kafedranın Türk dünyasının birliyinə xidmət edən məhsuldar fəaliyyətinə verilən dəyər olduğunu vurğuladı.

Rektor vurğulayıb ki, ötən ildən təşkilata rəhbər seçilən yeni baş katib ilk səfərlərindən birini Azərbaycana edib. Daha sonra professor S.Raev haqqında geniş məlumat verərək, onun Qırğızıstan Respublikasının görkəmli mədəniyyət xadimi və ədəbi simalarından biri, Qırğızıstanın xalq yazıçısı olduğunu, buna qədər YUNESKO-da aktiv fəaliyyət göstərdiyini,

Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) baş katibinin müavini kimi məsul vəzifəni icra etdiyini diqqətə çatdırdı.

Professor C.Cəfərov vurğuladı ki, dünyada bir neçə universitetdə fəaliyyət göstərən TÜRKSÖY kafedrası Azərbaycanda məhz ADPU-dadır.

Çıxış edən TÜRKSÖY-un baş katibi professor Sultan Raev universitet kollektivini salamlayaraq, burada olmaqdan məmnunluğunu ifadə edib. Baş katib bildirdi ki, bu il ADPU ilə TÜRKSÖY arasında imzalanan əməkdaşlıq müqaviləsindən 5 ildən çox müddət keçir və bu vaxt ərzində yaradılan ayrıca kafedra uğurlu fəaliyyət göstərmişdir. Kafedranın türk dünyası akademik mühitinə verdiyi töhfələrdən söz açan S.Raev 2022-ci ildə Nizami Gəncəvinin 880 illiyi

çərçivəsində kafedra əməkdaşları tərəfindən böyük alim A.E.Krımkinin “Nizami və müasirləri” əsərinin ilk dəfə Azərbaycan dilinə tərcümə edilərək nəşr olunduğunu və nəşrin yüksək elmi səciyyə daşdığını vurğuladı. Baş katib bildirdi ki, eyni zamanda TÜRKSÖY-un 30 illik yubileyi ərəfəsində türk dünyasının böyük aydınlardan Almaz İldırım irsinin təbliği məqsədi ilə onun 115 illiyinə töhfə kimi seçmə şeirləri təşkilatın nəşri kimi çap edilib və bugünkü tədbirdə əsər təqdim olunacaq.

ADPU-nun Elm və innovasiyalar üzrə prorektoru, TÜRKSÖY kafedrasının rəhbəri professor Asəf Zamanov “TÜRKSÖY kafedrası - 5 il” mövzusunda məruzəsində məlumat verdi ki, ADPU-da TÜRKSÖY kafedrası 2017-ci ilin dekabrın 7-də yaradılıb və ötən

dövrə kafedrada türk dünyasının önəmli simalarının irsinə həsr olunmuş tədbirlər, konfranslar, simpoziumlar keçirilmişdir. Prorektor kafedranın əsas məqsədlərindən birinin türk dünyasının elm-mədəniyyət xadimləri və türk dünyası ali təhsil ocaqları arasında əlaqələrin qurulmasında koordinasiya mərkəzi rolu oynamaq olduğunu qeyd edib. Professor A.Zamanov vurğuladı ki, kafedranın fəaliyyəti nəticəsində indiyədək universitetdə Abay Kunanbayev, Nizami Gəncəvi, Mustay Kərim kimi görkəmli şəxsiyyətlərin yubileyləri yüksək səviyyədə qeyd olunub, eyni zamanda kafedra tərcümə işləri ilə məşğul olmuşdur. Professor Asəf Zamanov və dosent Təhminə Bədəlova tərəfindən ilk dəfə Azərbaycan dilinə tərcümə olunan, akademik Teymur Kərimlinin elmi

redaktəsi ilə nəşr olunan “Nizami və müasirləri” əsəri bu yaxınlarda TÜRKSÖY tərəfindən türk dilinə də tərcümə olunub. Prorektor vurğulayıb ki, kafedranın 2023-cü il üçün fəaliyyət planı şəxsən baş katib və ADPU rektoru tərəfindən imzalanıb.

Sonra akademik T.Kərimli monoqrafiyanın tərcüməsi haqqında məruzə edib. Məruzədə qeyd olundu ki, əsər 1941-ci ildə yazılsa da, İkinci Dünya müharibəsinə görə onun nəşri yarımqı qalmış, 1981-ci ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Nizaminin 840 illiyinin ittifaq miqyasında keçirilməsi ilə əlaqədar olaraq professor Qəzənfər Əliyev və akademik Ziya Bünyadovun redaktəsi ilə rus dilində nəşr olunub. İndi isə ilk dəfə Azərbaycan dilində türk dünyasına təqdim olunan əsərin tərcüməsi və yeni redaktəsində ötən müddət ərzindəki yeni ədəbi tədqiqatlar da nəzərə alınıb.

Məruzədən sonra TÜRKSÖY tərəfindən nəşr olunan Kənan Çarboğanın Türkiyə türkcəsinə çevirdiyi “Almas Yıldırımından Seçmə Şiirlər” kitabının təqdimatı oldu. ADPU-nun Ədəbiyyat kafedrasının professoru Təyyar Cavadov şairin yaradıcılığı haqqında məruzə edib, TRT Avaz televiziyasının A.İldırımın yaradıcılığına həsr etdiyi “Kökümüzün izi ilə” sənədli filmi nümayiş olundu.

Mədəniyyət Nazirliyinin Beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq sektorunun müdiri Araz Bağırılı öz təəssüratlarını bölüşərək tədbirin yüksək səviyyədə təşkilinə görə təşəkkürünü bildirib, Şuşa şəhəri-

nin türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı seçilməsi ilə bağlı TÜRKSÖY-la birgə “Türk dünyası mədəniyyət forumu”nun keçiriləcəyi haqqında məlumat verdi, nazirliklə kafedra arasında məhsuldar əməkdaşlıq imkanlarından danışdı, indiyədək nəşr olunan “Nizami və müasirləri” əsərinin çapı və yayımına nazirliyin yaxından dəstək verdiyini vurğuladı.

Sonda çıxış edən Azərbaycanın TÜRKSÖY-dakı daimi nümayəndəsi E.Qafarlı bildirdi ki, bu gün 5 illiyini qeyd etdiyimiz kafedra Azərbaycanda olmaqla yanaşı, türk dünyasında da fəaliyyətə başlayan ilk TÜRKSÖY kafedrasıdır, eyni zamanda ADPU-da Türk araşdırmaları bölməsi də fəaliyyət göstərir. Daimi nümayəndə bildirdi ki, ADPU-dan sonra Qırğızıstan, Türkiyə, Qazaxıstan və Başqırdıstanın ali məktəbləri ilə də müqavilələr imzalanıb, hazırda bu ölkələrdəki daha iki universitetdə kafedra fəaliyyəti başlayıb.

Kafedranın tərcümə etdiyi fundamental əsər haqqında da danışan E.Qafarlı xüsusi vurğulayıb ki, Krımki bu tədqiqatı ilə Nizaminin türk şairi olduğunu dünya elmində isbatlayıb. Ona görə də bu kimi əsərlərin təbliği və yeni tədqiqatların aparılması olduqca vacibdir.

Tədbirin sonunda xüsusi xidmətlərinə görə professor C.Cəfərov, akademik T.Kərimli, professor A.Zamanov, professor E.Quliyev, və dosent T.Bədəlova TÜRKSÖY-un sertifikatı ilə təltif olunublar.

Taleh MİRZƏYEV,
ADPU, redaktor